

„ЕДИН ДЕН В МОЯ КВАРТАЛ“ – ИНОВАТИВЕН МУЛТИДИСЦИПЛИНАРЕН УРОК С КОМУНИКАТИВНА НАСОЧЕНОСТ ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК, БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕТИ КЛАС

Мария Иванова Бонова
ОУ „Проф. Иван Батаклиев“, Пазарджик

„ONE DAY IN MY NEIGHBOURHOOD“ – AN INNOVATIVE MULTIDISCIPLINARY LESSON WITH COMMUNICATIVE FOCUS ON ENGLISH, BULGARIAN LANGUAGE AND LITERATURE AND INFORMATION TECHNOLOGY IN FIFTH GRADE

Mariya Ivanova Bonova
„Prof. Ivan Batakliiev“ Lower Secondary School, Pazardzhik

Abstract: This article aims to present good practice in a summary multidisciplinary lesson on English, Bulgarian language and literature and IT conducted with students from class V „б“ at „Prof. Ivan Batakliiev“ Lower Secondary School. I will focus on the English language part of this multi-layered lesson with an emphasis on the development of students' communication skills in English entitled „One day in my neighbourhood“.

The preparation for the lesson aims to motivate students and stimulate their interest in learning the vocabulary related to daily activities, public buildings and types of shops. The preliminary tasks are the following: for the English part, students take pictures of their favourite places in their neighbourhood and the activities they like to do there, for the Bulgarian language and literature part – the view from their window, for the IT part – dangerous intersections in the neighbourhood.

The work is realized in two school lessons, based on the idea of removing the boundaries between the subjects, as well as to note that learning is much more lasting and in-depth when one and the same topic is covered by several subjects at the same time. The main accents set in the conducted experimental work are: the formation of practical skills and habits in students to use the language they are studying as a means of communication, students to be active participants in the learning process and to build up skills to work in a team.

Keywords: multidisciplinary, communicative skills, Kahoot!.

Спецификата в преподаването на чужд език се свързва от Йорданка Симеонова [1], както и от редица други автори, с формирането на практически умения и навици у учениците, които да им помогнат да използват изучавания език като средство за общуване. Като също така според нея, за да се постигне това, е необходимо да се създадат оптимални условия на обучение – да се моделират в учебно-възпитателния процес основните черти на неучебната комуникация, защото не може да се овладее успешно дадена дейност извън условията, характерни за нея. Ето защо е добре да се познават типичните условия на естественото протичане на комуникативната дейност, както и да се потърсят факторите, които влияят за ефективно реализиране на общуването.

В съвременната класна стая постоянно се поставя въпроса за отпадане на границите между учебните предмети и се набляга на това, че обучението е много по-устойчиво и с практическа насоченост, когато една и съща тема се разглежда от няколко учебни предмета. Този тип обучение позволява на ученика да се учи, като прави връзки между идеи и концепции, преминавайки през границите на отделните предмети. Учениците, които учат по този начин, са в състояние да приложат знанията, получени по една дисциплина, в друга различна дисциплина, като така обогатяват своя учебен опит. На това е обърнато особено внимание и в новата учебна програма¹ по английски език за пети клас, като в нея се набляга не само на изграждането на комуникативните компетентности на ученика, но и на развиване на междупредметните връзки за по-голяма задълбоченост и трайност на знанията.

Какви са основните цели на този урок?

На първо място учениците да бъдат активни участници в обучителния процес. Чрез използване на нетрадиционни методи за обучение да се повиши мотивацията и желанието за работа на учениците. Да се изградят интердисциплинарни връзки между трите предмета. Учениците да придобият едно изключително важно умение за тяхното бъдещо развитие, а именно – умение за работа в екип. И накрая, но не на последно, място да се създаде спокойна и позитивна атмосфера за учене.

Специфичните цели на урока за частта по английски език са учениците да развият комуникативните си умения, също така да изградят умения за изразяване на лично мнение и да обогатят речника си с лексиката, свързана с ежедневните занимания, обществените сгради и видовете магазини. В подготвителния етап на урока учениците имат за задача да снимат:

- любими места от своя квартал и заниманията, които обичат да вършат там за частта по английски език;
- гледката от своя прозорец за частта по български език и литература;
- опасните кръстовища в своя квартал за частта по информационни технологии.

За целта на урока учителят по английски език е създал игра в образователната платформа Kahoot!, като е включил снимките на учениците, а въпросите се основават на лексиката, свързана с ежедневните занимания, обществените сгради и видовете магазини, както и правилата за образуване и употреба на сегашно просто време. За следващия етап от урока се използва презентация, в която има снимки на всички важни обществени сгради в града, в тази презентация са включени и снимки на учениците от местата в нашия град, които те са посочили, че харесват най-много и посещават най-често.

Урокът започва с дискусия на английски език на тема: „Какво харесвам или не харесвам в моя квартал?“ Учителят задава на класа разнообразни въпроси на английски език, което провокира учениците и ги предразполага да споделят на чуждия език какво харесват и какво не харесват в своя квартал. Те изразяват разнообразни мнения, като се започне от това, че харесват своя квартал заради парка, в който ходят всеки ден, и се стигне до това, че не го харесват, защото има много паркарина коли на улицата, на която живеят. Учениците споделят по детски своето мнение, като разговорът преминава изцяло на английски език. Диалогът е непринуден и пълноценен.

Урокът продължава с презентация, в която са включени снимки на любимите места на учениците в града. Към тях се задават въпроси като: Why is this your favourite place? When do you go there? What do you do there? Следва кратка виртуална разходка из града. Учениците имат за задача да разпознаят различни важни обществени сгради в града и да ги назоват на английски език.

След това урокът продължава на български език. Преподавателят по български език разделя класа на три групи, като на всяка група е поставена различна задача. Екип „Пишещи“ имат задача да напишат съчинение върху една от следните теми: „Сутрин, когато се събудя“, „Моят квартал рано сутрин“ и „Светът от моя прозорец“. Екип „Любознателни“ трябва да прочетат текст, посветен на Пазарджик, и да отговорят на въпроси, развиващи тяхната функционална грамотност. Екип „Знаещи“ трябва да демонстрират своите знания, като отговорят на различни въпроси на преподавателя.

Урокът продължава отново на английски език с игра в образователната платформа Kahoot! Тук учениците трябва да демонстрират своите знания за предположенията за място, обществените сгради, видовете магазини и правилата за образуване на сегашно просто време. Към повечето въпроси има снимка на ученик от класа, изобразяваща дадено място в града или действие от ежедневието, като идеята за това е учениците да бъдат главните герои в играта. За всеки въпрос има посочени четири възможни отговора, като само един от тях е верен. След всеки един въпрос излиза таблица с резултатите на учениците и посочените от тях отговори. Това дава възможност да бъдат коментирани грешките, преди да се премине към следващия въпрос.

Урокът завършва с петминутка по безопасност на движението. Учителят по информационни технологии припомня важни правила за движение с велосипед и коментира снимки, изпратени от самите ученици с примери за неправилно паркиране или опасни кръстовища в квартала, в който живеят.

Учениците са поставени в позиция да говорят за нещо близо до тях, което ги вълнува и е свързано с тяхното ежедневие. Частта от урока по английски език преминава изцяло на чуждия език. Учениците се абстрахират от формалната обстановка, в която се намират, и общуват на чуждия език. Те спокойно и уверено изразяват своите мисли и чувства на английски език. От изключително значение в урока по чужд език е учениците не само да се подтикват към речева активност, но и постоянно да се поддържа у тях желанието да говорят според Илка Любенова [2], автор на редица книги за възможностите на чуждоезико-

вото обучение. Тя набляга на това, че участието в чуждоезикова комуникативна дейност е свързано с преодоляването на смущението, на страха да се говори на чуждия език. За да почувства увереност в своите сили, ученикът се нуждае от постоянна психологическа подкрепа. Стигаме до извода, че чуждоезиковото обучение представлява отворена система с комуникативна насоченост. Това означава, че тя включва различни елементи, които могат да варират според конкретната ситуация, но неизменен е стремежът към създаване у учениците на желание и умения за общуване на чуждия език.

От друга страна мултидисциплинарното обучение позволява синтез на идеи и синтез на характеристики от много дисциплини. В същото време то се съобразява с индивидуалните различия на учениците и помага да се развият важни умения като например критично мислене, комуникация и анализ, които са важни и непрекъснато се развиват през всички етапи от живота. Образователните системи ще бъдат най-ползотворни за учениците, ако им позволяват и ги насърчават да изградят свой собствен интердисциплинарен път. Този подход със сигурност ще насърчи желанието за учене, ще запали искрата на ентузиазма и в същото време ще адресира различията в обучението на учениците.

References:

1. Simeonova, Yordanka, *Komunikativen podhod v obuchenieto po chuzhd ezik*, Sofia: Nauka i izkustvo, 1982, str.11–12
2. Lyubenova, Ilka, *Vazmozhnosti na rannoto chuzhdoezиковото obuchenie*, Sofia: „Sv. Kliment Ohridski“, 2004, str. 75–83

(Endnotes)

1. <https://www.mon.bg/bg/28> Uchebna programa po angliyski ezik 5 klas.